

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI
TOVARNE OBUTVE**Peko**

čevijar

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK

BOŽIDAR MEGLIČ

TRŽIČ

LETNIK XIV

ŠTEVILKA 5

MAJ

Pričakovanja moramo uresničiti

V soboto, 20. aprila 1974, popoldne so se v domu TVD Partizan Tržič zbrali delegati na tovarniški konferenci Zveze mladine. Žal na konferenco ni bilo 22 predvidenih delegatov iz TOZD — izdelava zgornjih delov Trbovlje, kjer so ta dan normalno delali.

Okrog 100 delegatov in gostov je najprej pozdravil dosedanj predstnik aktiva zveze mladine Ludvik Perko, ki je po izvolitvi organov konference tudi podal poročilo. V njem je zajel delo zveze mladine v preteklem mandatnem obdobju, ki ga je ocenil kot zelo uspešno. Opozoril je tudi na težave, na katere so nateleti mladi pri svojem delu.

Po poročilu blagajničarke Zdenke Maglica, je predsednik nadzornega odbora Vlado Klančar ugotovil, da je bilo finančno materialno poslovanje organizacije v redu, oceno dela same organizacije, pa je predlagal naj da konferenca sama.

O programu za prihodnje delo je govoril delovni predsednik konference Božidar Meglič, ki je poudaril, da se program ne razlikuje dosti od dosedanjega, kar se je leta izkazal v praksi kot dober.

V razpravi so posamezni delegati in gostje predlagali številne dopolnitve in konkretne napotke za izvajanje programa.

Mladi so posebno pozorno spremljali izvajanje Janeza Bedine, pomočnika glavnega direktorja, ki je konferenco pozdravil v imenu delovne organizacije in v svojem imenu ter hkrati opravičil izostanek glavnega direktorja Jože Dolenca.

S svojimi stališči, ugotovitvami in predlogi je tovariš Bedina bistveno prispeval k sklepanju konference. Zavzel se je zato, da postanejo mladi resnični soustvarjalci in sooblikovalci celotne naše delovne organizacije.

Predsednik občinske konference ZM Jože Klofutar je ugodno ocenil tradicionalno dobro delo našega aktiva in se zavzel za še nadaljnjo tesno sodelovanje z občinsko konferenco ZM.

Nato so mladi izvolili novo vodstvo tovarniškega komi-

teja ZM, ki ga sestavljajo: predsednica Zlata Rožič (šivalnica 512), sekretar Ludvik Grmovšek (sekalnica), blagajnik Nika Gros (laboratorij) in člani: Olga Teran (šivalnica 511), Ljuba Tavželj (512), Alič Stane (mont. odd. 520), Vera Miklavčič (sekalnica), Bojan Maglica (PUR), Mato Leontič (PUR), Darko Ribnikar (plastika), Irena Stopar (gumarina), Zdene Šuligaj (prodaja), Ruda Teran (prodaja), Valjavec Marija (nabava), Klavdi Puhar (biro) in Ludvik Perko (orodjarna).

Ob zaključku konference je nova predsednica Zlata Rožič podelila knjižna priznanja dosedanjemu predsedstvu in se v imenu novoizvoljenih organov zahvalila za zaupanje.

Božidar Meglič

Z mladinske konference so mladi Zveznemu izvršnemu svetu poslali naslednje

PROTESTNO PISMO

Mladinke in mladinci tovarne obutve Peko iz Tržiča zbrani na redni letni konferenci tovarniškega aktiva Zveze mladine se pridružujemo protestom širom domovine in obsojamo stališča in izjave italijanske vlade naperjene proti našemu ozemlju. Hkrati zagotavljamo, da smo vedno pripravljeni braniti vsak košček domovine, če bo potrebno tudi z orožjem v roki, in da ne bomo nikoli dopustili, da bi nam kdorkoli preprečil ali zaviral nadaljnjo izgradnjo naše samoupravne in socialistične družbe. Z našim delom na delovnih mestih, v organizaciji Zveze mladine in drugod bomo nenehno dokazovali, da znamo ceniti pridobitve naše socialistične revolucije. Nenehno se bomo trudili, da bomo dosledno izpolnjevali naloge, ki so postavljene pred mlado generacijo, v skupnih prizadevanjih za uresničitev ciljev graditve socialistične domovine.

Dobra prodaja v prodajni mreži

V I. tromesečju smo zelo uspešno prodajali v prodajni mreži. Večji promet so dosegle prav vse poslovalnice v vseh 4 kategorijah.

Na doseženi rezultat je brez dvoma vplivala zelo dobra založenost vseh vrst obutve iz nove kolekcije za pomlad-poletje in pa vsekakor znižane oziroma prilagojene cene artiklov iz lanske sezone ter lepo vreme.

Opozoriti moramo še na to, da smo v I. tromesečju adaptirali 4 poslovalnice, in sicer: Zagreb I., Ljubljana IV., Varaždin in Kočevje, v mesecu marcu pa na novo odprli 114. poslovalnico v Zaječarju.

Po podatkih ERC so posamezne kategorije dosegle v I. tromesečju 1974 v primerjavi z lanskim letom naslednje rezultate:

Kategorija	Prodaja I. tromesečje 74		Zaloga konec marca 74	
	pari	N din	pari	N din
I.	+ 38 %	+ 38 %	+ 17 %	+ 33 %
II.	+ 53 %	+ 63 %	+ 24 %	+ 43 %
III.	+ 52 %	+ 67 %	+ 40 %	+ 71 %
IV.	+ 78 %	+ 89 %	+ 42 %	+ 55 %
Skupaj	+ 44 %	+ 49 %	+ 25 %	+ 44 %

Kljub dobrim uspehom v prodaji pa moramo posvetiti vso skrb zalogram, ki so še vedno previsoke in občutno obremenjujejo naš fond obratnih sredstev.

Prepričani smo, da bomo s skupnimi napori uspeli zmanjšati zaloge, za kar nam je porok brez dvoma modna in pestra kolekcija za pomlad-poletje in pravočasne dobave ter nenazadnje ugodne vremenske prilike.

Tudi v mesecu aprilu prodajamo dobro in naša želja je, da bi tudi II. tromesečje zaključili z uspehom!

Branko Košir

Povoljna prodaja u prodajni mreži

U prvem kvartalu ove godine prodaja bila je vrlo uspešna. Veliki promet postigle su prodavaonice u sve 4 kategorije.

Na celokupan rezultat bezsumnje uticala je vrlo dobra zaliha svih vrsta obuće iz nove kolekcije za proleće i leto te svakako snižane ili odgovarajuće cene artikla iz prošle godišnje sezone te na kraju i povoljni vremenski uslovi.

Moramo naglasiti još i to, da smo u prvom kvartalu adaptirali 4 prodavaonice i to: Zagreb I., Ljubljana IV., Varaždin i Kočevje i u martu mesecu ove godine otvorili novu prodavaonice u Zaječaru.

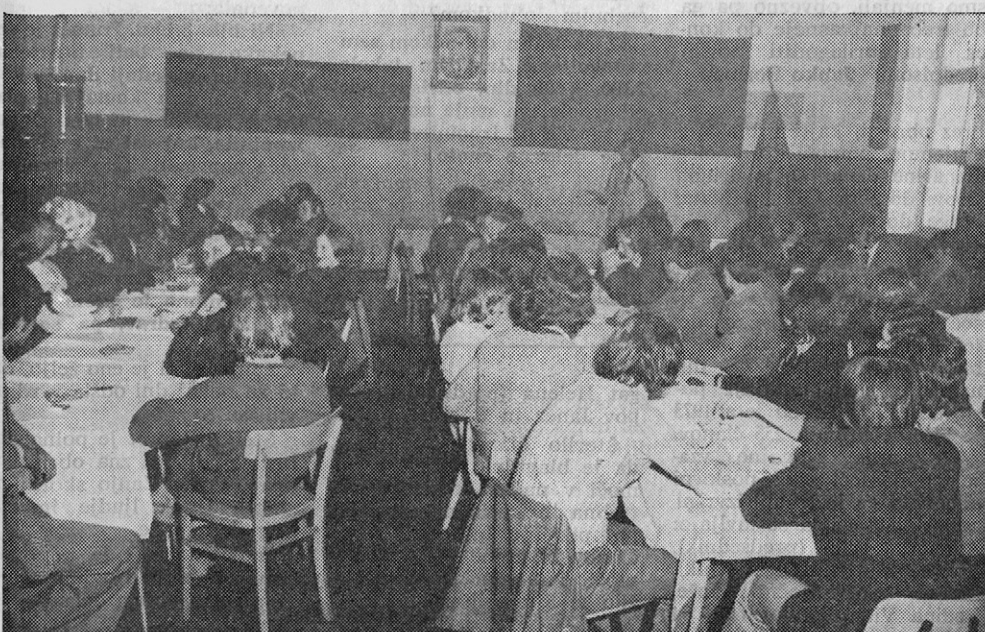
Prema podacima ERC pojedinačne kategorije postigle su u prvom kvartalu 1974 a uporedjenju s prošlom godinom sledeće rezultate:

Kategorija	Prodaja I. kvartal 74		Zaliha krajem marta 74	
	pari	N din	pari	N din
I.	+ 38 %	+ 38 %	+ 17 %	+ 33 %
II.	+ 53 %	+ 63 %	+ 24 %	+ 43 %
III.	+ 52 %	+ 67 %	+ 40 %	+ 71 %
IV.	+ 78 %	+ 89 %	+ 42 %	+ 55 %
Ukupno	+ 44 %	+ 49 %	+ 25 %	+ 44 %

Uprkos dobrim uspesima u prodaji moramo svu pažnju usmeriti na zalihe, koje su još uvek suviše velike i osetno opterećuju fondove obrtnih sredstava.

Ubedjeni smo, da ćemo zajedničkim zalaganjem uspeli, da smanjimo zalihe i da će nam u tome pomoći modna i vrlo povoljna kolekcija za proleće i leto te blagovremena isporuka a i na kraju vremenski uslovi.

I u mesecu aprilu prodaja ide vrlo dobro i želimo da bi i drugi kvartal završili uspešno.

Dodatek za stalnost

Republiški svet zveze sindikatov Slovenije je na svoji 39. seji dne 28. februarja 1974 sprejel sindikalno listo z namenom, da se nekatera vprašanja in pravice, ki izvirajo iz dela v vseh samoupravnih sporazumih in internih aktih temeljnih in drugih organizacij združenega dela uredijo vsklajeno. V uvodu je rečeno, da sindikalna lista ni statičen dokument in da se bo spreminjala, ko se bo za to pokazala potreba, po enakem demokratičnem postopku, kot je bila sprejeta.

Sindikalna lista obsega 26 določil. Z njimi je na novo določen najnižji neto OD, razni dodatki k OD (nadurno delo, nočno delo, delo na dan nedelje, delo na dan praznika, ipd.), prejemki in izdatki, ki bremenijo poslovne stroške (dnevnice, kilometrina, prevoz na delo, itd.), oblikovanje in uporabljanje družbeno dogovorjenega dela sredstev sklada skupne porabe.

Večino določil sindikalne liste smo že imeli v »Sporazumu« in v internih aktih. V precej primerih jih sploh ni bilo treba spreminjati (nadurno delo, nedeljsko delo, itd.), v nekaterih samo delno prilagoditi novim predpisom (dodatek za državne praznike, dnevnice, kilometri, itd.), ne-

katere pa bo potrebno toliko spremeniti, da smo jih zaenkrat sprejeli samo v »Sporazumu«, interne akte pa bomo z njim vskladili naknadno.

Pri sprejemanju sprememb sporazuma in sprememb internih aktov na zborih delovnih enot je bilo največ pripomb na 8. točko sindikalne liste, ki bistveno spreminja dodatek na stalnost. Po sedaj veljavnih določilih pripada vsem delavcem, ki so v delov-

nad 1 do 5 let	1 % delavčevega dejanskega zaslužka
nad 5 do 10 let	2 % delavčevega dejanskega zaslužka
nad 10 do 15 let	4 % delavčevega dejanskega zaslužka
nad 15 do 20 let	6 % delavčevega dejanskega zaslužka
nad 20 do 25 let	8 % delavčevega dejanskega zaslužka
nad 25 do 30 let	10 % delavčevega dejanskega zaslužka
nad 30 let	12 % delavčevega dejanskega zaslužka

Drugi dodatek, to je dodatek za stalnost sme znašati največ 5 % delavčevega osebnega dohodka. Oba dodatka nista obvezna, vendar če jih ne bi sprejeli v sporazum, tudi sedanjega dodatka ne bi smeli obračunavati.

Bistvena sprememba med dosedanjim in novima dodatoma je v tem, da je dan večji poudarek delovni dobi, torej zaposlitvi nasploh in

ni organizaciji zaposleni ne pretrgoma več kot 10 let stalnosti dodatke v enaki višini ne oziraje se na delovno mesto in doseženi OD. Tako dobi vsak, kdor je zaposlen v podjetju 1 let mesečno 22,10 din dodatka, po 20 letih 221,50 din, po 30 letih 442,00 din, po 40 letih 663,00 din.

Z novo sindikalno listo sta uvedena dva dodatka:

prvi za delovno dobo (delovne izkušnje), ki znaša pri zaposlitvi

manjši stalni neprekinjeni zaposlitvi v delovni organizaciji. Druga razlika je v tem, ker dodatek ni več enoten, temveč odvisen od delavčevega dejanskega osebnega dohodka.

Naslednja tabela prikazuje kolikšen dodatek pripada delavcem po sedanjem pravilniku in kolikšen po določilih nove sindikalne liste:

DODATKI ZA STALNOST IN DELOVNO DOBO

Poprečni mesečni zaslužek	Zneski v N-din			
	1.500	2.000	2.500	3.000
	Dodatek za stalnost in delovno dobo			
	po sedanjem pravilniku	po novi sindikalni listi		
Zaposlitev 5 let	—	75	100	125
Zaposlitev 10 let	—	135	180	225
Zaposlitev 15 let	110,5	165	220	275
Zaposlitev 20 let	221,0	195	260	325
Zaposlitev 25 let	331,5	225	300	375
Zaposlitev 30 let	442,0	255	340	425
Zaposlitev 35 let	552,5	255	340	425
Zaposlitev 40 let	663,0	255	340	425

Iz tabele je razvidno, da dobio dodatke že delavci, ki so zaposleni manj kot 10 let in da so s sindikalno listo najbolj prizadeti starejši delavci

z nižjimi osebnimi dohodki.

Ker je bilo že tekom postopka zelo veliko pripomb na spremembo dodatka za stalnost, samoupravnega do-

ločila glede tega zaenkrat nismo menjali, obvezno pa ga bo treba najkasneje do konca leta prilagoditi novim predpisom. **Janko Rozman**

brez obresti, kajti v blagajni vzajemne pomoči je poleg članarine denar še iz drugih virov: dotacija OO sindikata, druge dotacije.

Lani so znašali dohodki blagajne vzajemne pomoči 151.784,80 din, izdatki 36 tisoč 357,00 din (izplačani deleži), kar pomeni, da je v blagajni ostalo 115.427,80 din namenjenih za nadaljnje poslovanje. Ob koncu leta 1973 je bilo včlanjenih 255 članov.

Poslovanje blagajne vzajemne pomoči vodi poslovni odbor, ki ga je izvolil izvršni odbor OOS in ga sestavljajo: Aljančič Vili (predsednik), Frelih Marija (namestnik), Mežek Joži, Močnik Jože, Bedina Vida. Poslovanje pa nadzira nadzorni odbor: Le-

Z leve proti desni Dušanka Bajić, Štefka Ropret in Vida Lupša

Zdravje in dobra volja

Pogovor s prešivalko Štefko Ropret iz izdelave zgornjih delov 512.

Se dobro se spominjam mojega prvega pogovora, ki sem ga pred dobrim letom in pol napravil s sodelavkami v šivalnici izdelave zgornjih delov 512, zato je prav, da sklenem moje pogovore tam, kjer sem začel.

Želel sem se pogovarjati z dobro delavko, ki je cenjena pri svojih sodelavkah, in ki zaradi svojega dela vzbuja spoštovanje. In taka je Štefka Ropret.

Igla njenega stroja je prebadala mehko usnje, njeni prsti so spretno vodili posamezne zgorje dele po natančno začrtani poti. Zanimalo me je, če lahko popravi napačno voden okrasen šiv?

»Edinole pri »semišu« lahko to popraviš, drugače pa bolj težko ali pa sploh ne.« je odgovorila Štefka Ropret. In stroj je spet zadržal. Njene bližnje sodelavke so prisluhnile pogovoru.

Kako dosegate vašo normo? »Takole od 100 do 140 %, odvisno pač od modela in pa seveda normativa za posamezen model. Moram reči, da moramo večkrat, kot pravimo »loviti minute«, tako da delamo tudi malo med malico, kakšne minute pa »ujame« še pred 6. uro. Dobro se zavedamo, da od izpolnjevanja naših norm zavisi naš osebni dohodek. Več narediš, več imaš.«

Kako pa ste zadovoljni z osebnim dohodkom?

»Z osebnim dohodkom sem zadovoljna. Zaslužim takole 2.500, 2.600 din, odvisno pač od izpolnitve moje norme in pa seveda od izpolnitve plana naše delovne enote.«

Štefka Ropret si je popravila očala in se sklonila nad stroj, ki je spet zabrnal nad svojo pesem: drrrrr... In tako je že 26 let, takrat je namreč prišla v našo delovno orga-

nizacijo. Izučila se je doma pri očetu, kjer pa le ni bilo pravih pogojev za delo. Zato je odšla v tovarno. Tudi v tovarni so se pred pol stoletja srečevali s številnimi problemi, katerih danes sploh ne poznamo več.

Ste bili izvoljeni v katerega izmed samoupravnih organov?

»Tokrat ne, vendar sem bila večkrat izvoljena v različne samoupravne organe. Se pa zanimam za njihovo delo.«

Kaj pa politika? »Rada pogledam televizijski dnevnik in preberem dnevni časopis. Doma se večkrat pogovarjamo in moj mož, ki se še bolj zanima za te stvari, nam natančneje razloži, zakaj gre.«

Oči Štefke Ropret so se zaiskrile, ko sem pogovor obrnil v drugo smer. Zanimalo me je, kako je pri njej doma. Ima dve hčerki, starejša je že poročena, mlajša Milena pa hodi v 7. razred osnovne šole Kokrškega odreda v Križah, in se zelo rada ukvarja z glasbo. Mati mi je s ponosom pripovedovala o njenih glasbenih uspehih. Pripovedovala mi je o svojih nešteti tulipanah in drugih rožah, o izletih v naravo in delu doma, ki ga nikoli ne zmanjka. S svojim življenjem je zadovoljna in ni nikoli prezahtevna.

V aprilu so v izdelavi zgornjih delov zaradi pomanjkanja električne energije delali tudi ponoči. Štefka Ropret je povedala:

»Ni bilo lahko. Ponoči je še nekako šlo, bolj utrujena sem bila naslednji dan, v soboto pa sem komaj čakala druge ure. Normo sem ravno izpolnila, kaj več ni bilo mogoče napraviti. Zelo pametno je, da bomo kupili lasten agregat za proizvodnjo električne energije, kajti izgubljenega delovnega časa nikoli v celoti ne nadoknadiš.«

Pomembno je edino le, da je človek zdrav, pa se vse uredi.«

Zaupala mi je eno željo, da bi za nekaj dni odšla v zdravilišče.

Štefka Ropret je polna dobre volje. Vse zna obrniti v pravo smer. Zanj skoraj ni slabih ljudi, ljudje imamo edinole napake.

In njen stroj je ponovno zapel skupaj z drugimi stroji. Bila je to pesem dela.

Božidar Meglič

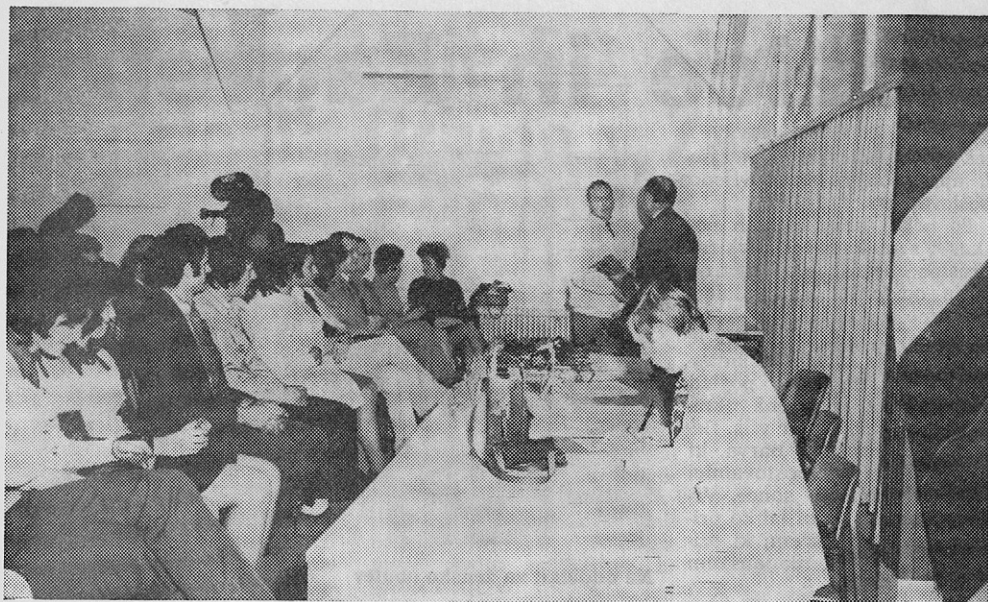
Božidar Meglič

Blagajna vzajemne pomoči

V naši delovni organizaciji že dlje časa deluje blagajna vzajemne pomoči, ki skuša v okviru svojih možnosti pomagati njenim posameznim članom. Izvršni odbor Organizacije sindikata, ki nekako nadzoruje njeno poslovanje, se je na eni zadnjih sej odločil, da njeno delovanje bolj organizira in še bolj približa našim delavcem. Zato so sestavili pravilnik o njenem poslovanju, iz katerega povzamemo njegove bistvene značilnosti.

Blagajna vzajemne pomoči je v Peku ena, njena poglavitna naloga pa je, da pomaga njenim članom v trenut-

ni denarni stiski. In kako postanemo njeni člani? Prijavi mo se poverjeniku v oddelku ali sektorju (ponekod jih žal še ni, vendar bo to urejeno v najkrajšem možnem času), kateremu bomo mesečno ob izplačilu osebnih dohodkov plačevali članarino 5 din mesečno. Lahko pa vlagamo tudi dodatna denarna sredstva, ki jih po potrebi dvigamo, hkrati pa so to tudi sredstva s katerimi tudi posluje blagajna vzajemne pomoči. Ta naložen denar bomo, ko ga potrebujemo, lahko dobili nazaj in še celo več, lahko si bomo najdlje za leto dni izposodili največ 1.000 din

Na sprejemu zveze komunistov

Sprejem novih članov v ZK

V času VII. kongresa zveze komunistov Slovenije smo na svečanem zboru komunistov naše organizacije sprejeli 16 novih članov, se pogovarjali o pomenu VII. kongresa in o tromesečni proizvodnji v naši delovni organizaciji. Zbor je vzbudil precejšnje zanimanje med samimi člani ZK, celotnim kolektivom naše delovne organizacije in med novinarji.

Zbor je otvoril sekretar OO ZK Ivan Gregorc, ki je po uvodnem pozdravu govoril o liku komunista in pomembnosti organizacije zveze komunistov. Čestital je novosprejetim članom in jim podelil članske izkaznice ter spominske knjige klasikov marksizma. V zvezo komunistov so bili sprejeti: Leončič Mato — PUR, Bedina Edvard — ERC, Gros Marica — splošni sektor, Gros Nika — laboratorij, Pavšek Anton — orodjarna, Legat Helena — finančni sektor, Umek Vera — splošni sektor, Carman Olga — izd. zg. delov 512, Rožič Zlata — izd. zg. delov 512, Kutin Matjaž — tehnični sektor, Jazbec Franc — prodaja, Joksovič Mile — PUR, Bergant Francka — prodajni sektor, Leban Stojan — modelir-

nica, Marin Jože — mon. odd. 520, Perko Ludvik — orodjarna.

O pomenu VII. kongresa ZKS je govoril namestnik sekretarja Božidar Meglič, ki je v svojem nagovoru poudaril pomembnost tega velikega dogodka in se dotaknil dejavnosti članov ZK naše osnovne organizacije. Opozoril je tudi na nekatere napake, ki so se pojavljale v preteklosti in katere je potrebno čimprej odpraviti. Na koncu svojega referata je predlagal zboru, da se sedmemu kongresu pošlje pozdravna brzojavka. Komunisti so ta predlog sprejeli s poslanjem.

Glavni direktor Jože Dolenc je poročal o rezultatih poslovanja v prvih treh mesecih letos. Žal teh rezultatov ni mogel natančneje analizirati, ker do takrat še nista bila znana finančna obračuna za februar in marec. »Kljub temu pa je iz že dosedanjih nepopolnih poročil razvidno, kako poslujemo« je dejal. Podrobneje je obrazložil vse okoliščine s katerimi so povezani vsi problemi. Zelo ugodno je ocenil prodajo v naših poslovalnicah, kjer naj bi se bistveno zmanjšale prevelike zaloge v svojem nago-

voru je omenil tudi »sindikalo listo«, katero smo že podrobneje proučili, na nas pa je, da naše interne predpise vskladimo z njo.

V razpravi je predsednik SDS Jože Benedičič dejal, da je potrebno troje:

— doseči dohodek po sporazumu

— obdržati delitveno razmerje

— vse sile napeti za dosego boljših rezultatov.

Opozoril je tudi na problem kadrovanja in se trinjal z ugotovitvijo iz referata Božidarja Megliča. Direktor splošnega sektorja Slavko Hvalica je dejal, da so pomankljivi akti le delna ovira za redno delo samoupravnih organov, kajti obstoja že samoupravni sporazum, ki v bistvu določa, kakšne so pristojnosti posameznih samoupravnih organov vsaj na nivoju celotne delovne organizacije.

Svečani zbor komunistov je zaključil sekretar Ivan Gregorc, ki je posebej poudaril, da nas komunistov in vse delovne ljudi po kongresu čakajo velike in težke naloge, katere bo potrebno dosledno izvajati.

Božidar Meglič

Samoupravljanje v novi luči

Samoupravljanje v naši delovni organizaciji je z organiziranjem 5 TOZD in SSSS in izvolitvijo novih samoupravnih organov postalo bolj poglobljeno. To je osnovna ugotovitev, če ocenjujemo nove samoupravne odnose. Odločanje se je iz skupnega delavskega sveta preneslo na zbere delovnih ljudi in samoupravne organe v TOZD-ih. Tako so samoupravni organi na nivoju združene delovne organizacije dobili povsem novo vlogo.

Ti samoupravni organi le predlagajo, usklajujejo in verificirajo odločitve na nivoju temeljnih organizacij združenega dela. Tako so delegati na 4. zasedanju skupnega delavskega sveta verificirali spremembe in dopolnitve samoupravnih aktov, ki jih je dal v razpravo poslovni odbor in so o njih odločali delovni ljudje na svojih zbiorih.

Za kakšne spremembe in dopolnitve samoupravnih aktov gre? Najprej gre za spremembo oziroma usklajitev pravilnika o delitvi osebnega

dohodka z načeli sindikalne liste. Med pomembnejšimi spremembami velja omeniti višino minimalnega osebnega dohodka, ki se z 900 dinarjev

spreminja na 60 % republiškega povprečja preteklega leta, kar znaša okrog 1.340 dinarjev, seveda ob normalnem delovnem učinku. Delovni ljudje pa so se odločili, da se sedanji stalnostni dodatek, ki znaša 1 % od povprečja OD delovne organizacije v preteklem letu pomnožen s številom delovnih let nad desetimi leti zaenkrat še ne spremeni, ker se jim rešitev Sindikalne liste ne zdi dovolj pravična, kajti ob taki rešitvi bi bili prikrajšani delavci z najnižjimi osebnimi dohodki in dolgotnim delovnim stažem v Peku.

Na spremembo pravilnika o izpopolnjevanju, izobraževa-

nju in štipendiranju, ki nekoliko podrobneje določajo odnose med delovno organizacijo in tistim, ki se kakorkoli izobražujejo s pomočjo delovne organizacije, ni bilo bistvenih pripomb.

Pri spremembah in dopolnitvah odlokov o višini povračil potnih in drugih stroškov ter stroškov prevoza na in z dela naj omenimo, da so se povišale domače dnevnice od 80 din do 120 din. Delavec sam po novem krije 40 din stroškov prevoza na in z dela, medtem ko vprašanje plačevanja kilometrine za posamezne delavce še ni rešeno.

SDS je verificiral tudi spremembo odloka o regresu. Po novem se lahko izplača največ 900 din enkrat letno.

Za regresiranje družbene prehrane je bil verificiran nov odlok s katerim se zagotavlja 100 din na delavca mesečno, kjer je možnost organiziranja družbene prehrane.

Verificiran je bil tudi sklep zborov delovnih ljudi, ki določa dolžino letnega dopusta. Delavec, ki še ni dopolnil 5 let delovne dobe ima pravico

do 18 delovnih dni dopusta (16 obratovalnih) od 5 do dopoljenih 15 let 22 delovnih dni (19 obratovalnih), od 15 do 25 dopoljenih let 26 delovnih dni (23 obratovalnih) nad 25 let pa 30 delovnih dni dopusta (26 obratovalnih). Določena so tudi posamezna delovna mesta, kjer je še dodatni dopust.

SDS je sprejel tudi odškodninski zahtevek firme Afis zaradi reklamacij v sezoni jesen-zima 73 v znesku 79.415.75 DM.

Na koncu je SDS imenoval še komisijo za razpis delovnega mesta glavni direktor v sestavi: Slavko Hvalica (predsednik), Vida Rozman (namestnik predsednika), Jože Benedičič, Ivan Gregorc in Pavel Roblek, ker se v jeseni sedanji glavni direktor Jože Dolenc poslavlja od našega kolektiva in odhaja v pokoj.

Pred celotnim delovnim kolektivom pa stoji odgovorna in težka naloga, kajti uskladiti vse samoupravne akte do 30. 6. 1974 ni majhna naloga.

Božidar Meglič

Po VII. kongresu ZKS

Med delgati na VII. kongresu ZKS je bil tudi Milan Jazbec, direktor prodajnega sektorja. Zastavili smo mu tri vprašanja:

Kateri so najpomembnejši sklepi VII. kongresa ZKS?

Na kongresu smo sprejeli vrsto pomembnih sklepov in bi jih težko delili v bolj in manj pomembne. Poglavitni cilji, ki smo si jih zadali na kongresu so zajeti v njegovih resolucijah. Delegate, ki delamo v gospodarstvu je seveda najbolj zanimalo to področje. Na kongresu sem se vključil v delo komisije za družbenoekonomski in politični razvoj, kjer smo razpravljali in zavzeli določena stališča do sedanjih kriznih situacij energije, surovin in hrane v svetu, ki pogosto tudi naš družbenoekonomski razvoj. Zavzeli smo se zato, da dobe prioriteto tiste panoge našega gospodarstva, ki so najbolj pomembne za narodno gospodarstvo in so že v zaostanku, kot so: energetika, surovinska industrija, transport in kmetijstvo. Potrebno bo, da na eni strani omejimo uvoz, po drugi strani pa povečamo naš izvoz, da bomo zmanjšali naš zunanjetrgovinski primanjkljaj in izboljšali našo plačilno bilanco s tujino. Da pa bomo dosegli željene cilje, bomo morali poiskati vse skrite rezerve in zmanjšati stroške proizvodnje, skratka povečati splošno družbeno produktivnost in se še bolj vključiti v mednarodno delitev dela. To pa bo mogoče edinole z mobilizacijo vseh delovnih ljudi. V našem gospodarstvu bo nujno pospešiti integracijska gibanja, ki bodo osnova za dolgoročnojšo gospodarsko orientacijo posameznih organizacij združenega dela. Vzporedno s krepitvijo našega gospodarstva

pa bomo morali razvijati in poglobljati naš samoupravni sistem.

Kako bomo te sklepe uveljavili v praksi?

Menim, da je potrebno v politiki zveze komunistov nenehno uresničevati življenjske interese naših delovnih ljudi in občanov. Sklepi in resolucije VII. kongresa so prav gotovo odraz take politike, zato jih ne bo težko uresničevati, ker jih ljudje sprejemamo za svoje, čeprav gre računati tudi z odporom protisamoupravnih in protisocialističnih sil.

Kaj menite o političnem življenju v naši delovni organizaciji?

Vse tri družbenopolitične organizacije, ki so v naši delovni organizaciji, so bile predvsem v zadnjem času zelo aktivne, čeprav še vedno ne moremo biti zadovoljni z delom posameznih članov organizacij, še posebej članov zveze komunistov. Kljub 16 novosprejetim članom zveze komunistov še vedno ne moremo biti zadovoljni s številom članov te organizacije. V prihodnje bo potrebno še več pozornosti posvetiti sprejemanju novih članov, še posebej iz vrst mladih.

Medtem ko smo v matični tovarni pred reorganizacijo družbenopolitičnih organizacij, pa bomo v TOZD prodajna organizacija šele ustanovili vse tri družbenopolitične organizacije, dosedaj so bili delavci v prodajni mreži organizirani na terenu ali pa sploh niso bili organizirani. Lahko rečem, da je politično življenje v naši delovni organizaciji precej razgibano in kot tako pospešuje in pogloblja samoupravljanje ter prispeva bistven delež k napredku celotne naše delovne skupnosti.

Božidar Meglič

Poslovalnici Brežice in Zagreb I

Na pot sem odšel v zgodnjih jutranjih urah, tako da sem bil kljub neskončnim kolonom naših zdomcev ob 8. uri v Brežicah. Najprej sem se ustavil na bencinski črpalki, kjer sem bil eden prvih, ki so dobili bencin po novi ceni. Presenečenje.

V Brežice sem prišel preko novega mostu in po novi cesti. Na glavni mestni ulici sem našel tudi našo poslovalnico. Skoraj nisem verjel, da je poslovalnica, v kateri sta zaposlena le poslovodja Martin Avsec in pomočnica Ivica Gregel odprta non-stop. Pa sem kmalu dobil njuno pojasnilo. Poslovodja Martin Avsec je dejal, da je non-stop odprta zato, ker se pač izplača. Napravijo več prometa, s tem pa so povezani tudi osebni dohodki, s katerimi sta zadovoljna. Lani sta skupaj z vajencem Antonom Berkovičem napravila za 1,85 milijona din upata, da bosta najmanj dosegla, želimo pa jima, da bi preseгла magična 2 milijona. Podatki o prodaji v prvih štirih mesecih kažejo na sploh zelo ugodno sliko, pri tem pa poslovalnica v Brežicah ni izjema. Kot povsod po naših poslovalnicah je tudi v Brežicah problem previsokih zalog. V času mojega obiska je bilo na policah in v regalih vzorno zloženih za 0,96 milijona din obutve.

Poslovodja Martin Avsec se je nekoliko kritično izrazil na račun letošnjih spomladanskih modelov, kjer pogreša

kaj lažjega, predvsem za starejše ženske. »Saj ne rečem, da je obutev s poliuretanskimi podplati težka, ampak je samo njen izgled težak in to moti kupca,« je dejal poslovodja Martin Avsec. V pogovoru sva zašla tudi nazaj v stare čase, ko se je v težkih pogojih izučil za krojača, vendar za ta poklic ni imel posebnega veselja. Nenehno ga je vabila trgovina. Leta 1948 je odprl našo poslovalnico v Krškem, kasneje pa se je preselil v Brežice. Ves čas je z vsem srcem v trgovini. Razmišlja pa tudi o svojem odhodu, kajti kmalu bo dopolnil 40 let delovne dobe. V svoji mladosti je rad sodeloval v amaterskem gledališču. Najraje se spominja svoje vloge v igri Vražje dekle. Veliko časa je posvetil tudi v delu športnih društev in avtomoto društva. Sedaj pa je te dejavnosti povsem opustil in pravi: »Nimamo več časa, čeprav se vse vrti, da bi šlo hitreje.«

S pomočnico Ivico Gregel, ki je bila nekdanji tudi poslovodkinja se odlično razume. To pa gotovo zelo pomembno vpliva na njuno zelo zelo uspešno delo.

Tudi o Čevljarju smo se pogovarjali. Najprej sta bila nekoliko razočarana nad mojo mladostjo, saj sta si drugače predstavljala urednika Čevljarja. Menila sta, da bi bilo potrebno več dopisnikov s terena iz poslovalnic, da bi postal časopis še pestrejši. Debeli dve uri sta minili, kot bi trenil, zato sem se poslovil od prijaznih sodelavcev v Brežicah in se napotil na kra-

tek obisk v Zagreb I, kjer so 2. aprila odprli prenovljeno poslovalnico.

Po nekaj brezuspešnih poskusih sem le našel parkirni prostor nekaj sto metrov stran od naše poslovalnice. Ker smo o poslovalnici že pisali sem sklenil napraviti le kratek zapis o uspehu adaptacije. Že na prvi pogled skozi široka izložbena okna sem dobil zelo dober vtis. Bela in svetlorumena barva, ki prevladujeta v poslovalnici sta kot pomladno sonce. Vrvež v trgovini pa bi lahko primerjal z mravljiščem, ki oživi v toplu spomladanskem soncu.

Prijazna pomočnica, katere imena se žal nisem zapomnil me je odpeljala v pisarnico in mi predstavila pomočnico poslovodje Ljubico Kesner, ki je takoj povedala, da se poslovodja Marjan Horvatić takoj vrne. Tisti takoj se je

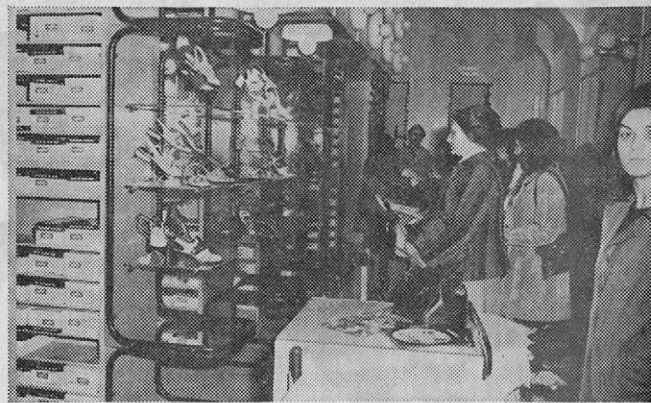

Ljubica Kesner

sicer spremenil v dobro uro, a meni je bilo še tako bolj prav, kajti pogovor z ugledno Ljubico Kesner je bil zelo zanimiv. Zakaj boste vprašali? To pač ni nobena skrivnost. V Zagrebu I je Ljubica Kesner zaposlena že 35 let, čeprav bi stavil, da ni niti petindvajset. In v vseh teh letih si je nabrala mnogo izkušenj. Sedanja adaptacija se je po njenem mnenju zelo posrečila, čeprav še ni povsem dokončana. Oni pa bodo potrebovali najmanj dva meseca, da se bodo povsem »uhodali«, kot pravi Ljubica Kesner.

Med najinim pogovorom je vstopil v trgovino na kratek obisk tudi nekdanji poslovodja tov. Belačić, ki je vrsto let uspešno vodil zagrebško enojko. V pogovoru je pohvalil adaptacijo poslovalnice in mi izročil pozdrave za »centralo«.

Tudi poslovodja Marijan Horvatić je zadovoljen s prenovitvijo poslovalnice, vendar razmišlja naprej. Zelo rad bi pridobil nove prostore v prvem nadstropju stavbe, kar pa ne bo lahko. Čeprav je triinšestdesletni poslovodja Marijan Horvatić samo dobro leto dni zaposlen pri nas, se je že povsem vživel v delo našega kolektiva. Kot mlad

Na oddelku za žensko obutev

Človek je prinesel v poslovalnico nove svežine, ideje in novega zagona. Po njegovem mnenju je bilo najvažneje, da s svojimi sodelavci v poslovalnici ustvari dober odnos in da tako postanejo trden kolektiv, ki bo znal kljubovati vsem težavam. »Priznati moram,« je dejal poslovodja Hrovatić, »da to ni lahka naloga. Poleg trdnega kolektiva pa je pomembno kaj prodajaš. Naše kolekcije so dobro pripravljene, tako

da mi poslovodje ne moremo kdovekako zgrešiti pri naročanju. Kot začetnik sem se pri naročanju posvetoval z našimi najboljšimi poslovodji, ki imajo dolgoletne izkušnje.«

Ker je iz Zagreba do Tržiča le 175 km sem se moral posloviti. Že mi je uspelo se prebiti skozi skoraj vsa zapletena križišča, ko je počilo... Presenečenje. Pa sem vendarle prispel domov.

Božidar Meglič

Pogled v poslovalnico Zagreb I

Poslovalnica v Zagrebu — Zagreb I

Misli

Za vse, kar jim gre narobe, ljudje obtožujejo okoliščine.
Shaw

Človek, ki je preveč dober za vse, večkrat ni dovolj dober za svojo družino.

Ljudski pregovor

Človek, ki mu nihče ni všeč, je mnogo bolj srečen od tistega, ki ni nobenemu všeč.
La Rochefoucauld

Nesreča oblikuje človeka in ga prisili, da spozna sam sebe.
Goethe

Poslovodja Martin Avsec in pomočnica Ivica Gregel

Poslovalnica v Brežicah

Praznovanje 50. obletnice zloma Orjune v Zasavju

V revirjih se pripravljamo na praznovanje enega izmed najpomembnejših dogodkov iz bogate, revolucionarne zgodovine delavskega gibanja v revirjih. 1. junija 1974. leta poteče namreč 50 let od zgodovinskega spopada slovenskega delavstva s fašistično organizacijo »Orjuno«. Tega dne je slovenski proletariat na čelu z revirskimi rudarji — delavci pod vodstvom Komunistične partije, skupnost z delavskimi obrambnimi četami PAČ iz revirjev in Ljubljana zadal tej organizaciji odločilen udarec, od katerega se ta jugoslovanska fašistična organizacija ni več opomogla.

Dogodki v Trbovljah so sestavni del boja jugoslovanskega delavskega razreda proti takratnemu centralističnemu režimu v Jugoslaviji ter jugoslovanskemu nacionalizmu, ki ga je ponujala Orjuna, prežetega z brutalnostjo fašizma ter so kot taki pripomogli, da je bil odbit prvi val fašizma v Jugoslaviji.

Obnavljajoča se moč delavskega razreda je navedla centralistični režim, da odobri najavljani pohod Orjune v Trbovlje, »v rdečo komunistično trdnjavo.« Pohod je pomenil predrzen izziv tako delavstva kot nacionalnim opozicijskim silam, v prvi vrsti komunističnemu gibanju. Za ta pohod je Orjuna zbrala pristaše iz vse Slovenije, Zagreba, Splita in drugod s čimer je prerastel okvir slovenskega političnega dogajanja in prejel značaj akcije v vsedržavnem obsegu. Orjuna je v Trbovljah tako nastopila kot udarna pest centralističnih in hegemonističnih krogov srbske buržoazije.

Pod vodstvom Komunistične partije v Sloveniji so se

rdeči revirji zavestno in načrtno pripravljali na oborožen odpor z Orjuno v Trbovljah. Delavstvo je v Trbovljah branilo svoj kraj, svoje domove, svoje pridobitve in svojo kulturo.

Ravnalo je v skladu z opozorili in navodili Komunistične partije, ki ji gre zasluga, da je zgodaj spoznala nevarnost fašizma — grožnjo slovenskemu narodu kot celoti.

Po aprilski generalni stavki leta 1920 je bil to najhujši notranje-politični spopad v Sloveniji. V njem se je odrazila ostra razredna napetost in ostra nacionalna kriza v takratni Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Dan 1. junij 1924. leta zato označujemo v zgodovini boja delavskega razreda kot pomemben dogodek in zmago delavskega razreda zaustavitvi fašistično-nacionalističnega pohoda v takratni Jugoslaviji. Zato tudi stališče Izvršnega biroja Predsedstva ZK Jugoslavije, da ob 50-letnici zloma Orjune v Zasavju tem akcijam in borbi delavskega razreda po vsej državi damo

vsejugoslovansko obeležje in pomen.

Praznovanje 50. obletnice zloma Orjune bomo v Zasavju obeležili z vseslovensko delavsko proslavo, ki bo na sam dan spopada, to je 1. junija 1974 v Trbovljah. Na proslavi, ki bi se jo naj udeležilo 25 do 30 tisoč ljudi iz vse Slovenije, bo govoril sekretar Izvršnega biroja Predsedstva ZKJ tov. Stane Dolanc. Proslava bo sklenjena s kulturnim programom v katerem bo nastopilo 780 članov kulturnih skupin iz vsega Zasavja ter vseljuskim praznovanjem po končani proslavi.

Praznovanje 50. obletnice zloma Orjune pa bomo v Zasavju — Trbovljah trajno obeležili z odkritjem novega spomenika. Novi spomenik, ki bo postavljen na kraju samega spopada t. j. pred muzejem ljudske revolucije v Trbovljah, bo sicer imel vsa obeležja spopada z Orjuno, vendar pa bo v svoji zasnovi pomenil življenje in borbo delavskega razreda, ki jo je leta prehodil in doživljal v pretekli zgodovini. Spomenik izdeluje naš rojak kipar Stojan Batič.

S svojim programom pa se v praznovanje vključuje prav tako slovenska mladina, ki je 50. obletnico zloma Orjune določila kot svojo osrednjo proslavo v tem letu.

Operativni štab za pripravo praznovanja

6. Člani odbora za obveščanje so zadolženi, da izmed sodelavcev pridobijo dopisnike za glasilo Čevljar.

Na odboru za obveščanje je bilo govora tudi o zasnovi našega Čevljarja in Čevljarjevih obvestil, ki po eni strani ni popolna, po drugi strani pa jo ne uresničujemo v celoti.

Kot zanimivost in hkrati dober zgled je bila dolžina trajanja te seje. Trajala je namreč le 40 minut, čeprav so na njej skoraj vsi člani odbora izrazili svoja mnenja o posameznih stvareh. Po končani seji so člani odbora za obveščanje zatrjevali, da so taki sestanki veliko bolj zanimivi in da se jih zato radi udeležijo. **B. M.**

Izobraževanje s področja varstva pri delu

Predavanja o varstvu pri delu vodilnim in vodstvenim delavcem v tovarni obutve Peko.

Izobraževanje v zvezi z varstvom pri delu je sestavni del strokovnega usposabljanja in pouka, kot tudi splošnega izobraževanja in je eden najpomembnejših elementov varstva pri delu.

roma varstvo pri delu v celoti.

Program predavanj je bil sestavljen po drugi stopnji zahtevnosti z naslednjo vsebino:

I. Uvod

II. Zdravstveno varstvo

III. Splošno varstvo pri delu

VI. Tehnično varstvo

Zdravstveno varstvo je predaval zdravnik, tehnično varstvo pa varnostni inženir z opravljenim republiškim strokovnim izpitom.

Po vsakem predavanju so navzoči opravili pismeni preizkus znanja iz tvarine varstva pri delu.

Skupno je bilo na predavanjih prisotnih 111 oseb, preizkus znanja pa je uspešno opravilo 100 oseb, torej je osip 10 %.

Kriterij ocenjevanja:

Skupno 31 vprašanj, ki so bila vredna po dve točki, torej je bilo 62 točk maksimalno možnih. Minimalno število točk, ki so se zadostovale za pozitivni izid preizkusa znanja je bilo 50. Za manj kot 25 pravih odgovorov ali za manj kot 80 % je bil rezultat preizkusa negativen.

ZAKLJUČEK

Udeležba na predavanjih je bila zadovoljiva, saj je bilo od 128 vabljenih prisotnih 111 oseb. Zal pa je še vedno precej takih, ki mislijo, da vse vedo, ki jim je varstvo pri delu nujno zlo in so za to področje nezainteresirani, ker se ne zavedajo pomena var-

stva pri delu. Pri nekaterih je še vedno prisotna misel »ČLOVEK NAJ SE PAZI SAM, PA SE MU NE BO NIC ZGODILO«. Pripomniti moram, da to mislijo nekateri taki ljudje, ki vodijo in nadzorujejo dela s povečano nevarnostjo za poškodbe in zdravstvene okvare.

Iz rezultatov preizkusa znanja lahko ugotovimo, da so med tistimi, ki tega preizkusa niso uspešno opravili, tudi ljudje z veliko stopnjo odgovornosti. Zaradi prepričanja, da vse znanjo, niso zasledovali predavanj, vse se jim je zdelo tako preprosto in razumljivo, ko pa so opravili preizkus, so dokazali, da tudi nekaj osnovnih stvari ne vedo.

Za vse tiste, ki niso uspešno opravili preizkusa znanja, bomo preizkus ponovili v naslednjih dneh. 74. člen Pravilnika o varstvu pri delu pravi, da imajo osebe, ki ob preizkusu ne dosežejo pozitivne ocene pravico do ponovnega preizkusa znanja po preteku 14 dni in nadalje po preteku 1 meseca. Če oseba tudi pri ponovnem preizkusu ne pokaže zadovoljivega znanja, se premešta na drugo manj zahtevno delovno mesto, vendar mora za to delovno mesto, opraviti preizkus znanja s področja varstva pri delu.

Če tako delovno mesto ni prosto, preneha delovno razmerje delavcu, zaradi nesposobnosti opravljanja delovnega mesta.

Pavel Femc

Odbor za obveščanje

Kot eden zadnjih samoupravnih organov se je v aprilu sestal tudi odbor za obveščanje. Njegova naloga, ki smo jo zapisali v samoupraven sporazum, je nenehno izboljševanje našega sistema javnega obveščanja v celotni delovni organizaciji. Vsi dobro vemo, da samoupravljalec, ki ni natančno, sprotno in celovito informiran, ne more odločati najbolj smotno. Čeprav lahko trdimo, da je obveščanje, v naši delovni skupnosti, na precej visokem nivoju, pa kljub vsemu ne moremo biti zadovoljni s posameznimi oblikami obveščanja.

Odbor za obveščanje se je že na svoji prvi seji, po pregledu svojih pristojnosti, lotil precej zahtevnih nalog in sprejel po živahni razpravi naslednje sklepe:

1. Odbor je sklenil, da se v Čevljarjevih obvestilih objavi anketa za vsebino časopisa Čevljar, v kateri bi delavci izrazili, katere teme v Čevljarju bi najraje prebrali. To anketo naj pripravi odgovorna služba.

2. Za boljše obveščanje delavcev v izvenslovenskih poslovalnicah, naj tov. Meglič pripravi predračun za eventuelno izdajo 300 izvodov

prevodov na dveh straneh, na katerih bi prevedli samo pomembne članke.

3. Odbor je sklenil, da naj se do prihodnje seje pripravi osnutek pravilnika o obveščanju.

4. V bodoče naj se v Čevljarjevih obvestilih in Čevljarju objavijo tudi pomembne občinske novice.

5. Imenovan je uredniški (strokovni) odbor v sestavi: glavni urednik, odgovorni urednik, tehnični urednik, prevajalec, fotograf, referent za informiranje, direktor splošnega sektorja.

Med pregledom prispelih križank sem našel tudi nepodpisano pismo. Bralka, delavka iz naše tovarne, je v njem opisala dva neljuba dogodka iz naše poslovalnice. Ob takih dogodkih se vedno vprašamo: zakaj tako?

Urednik

Zakaj tako?

Nedavno tega se mi je v naši poslovalnici v tovarni, ki prodaja defektno obutev, pripetil neprijeten dogodek in ker se bojim, da se taki ali podobni primeri večkrat ponavljajo prosim, da to objavite v našem listu pod primernim naslovom.

Nameravala sem kupiti nove čevlje. Prodajalka mi je ponudila par čevljev, ki so se mi zdeli pravšnji, čeravno niso bili taki kakršne sem si želela. Enega od čevljev sem pomerila in se obrnila k prijateljici, ki je bila z menoj in jo vprašala: »Kaj misliš, ali bi bili v redu?« Se preden je lahko ona kaj odgovorila, je prodajalka dejala: »Seveda so, boljši so že kot pa ti, ki jih nosite sedaj.«

In še drugi dogodek iz iste trgovine, ki pa sem ga doživljala samo posredno.

V času po malici so prišle v trgovino tri mlade delavke iz šivalnice. Videti je bilo, da se resno zanimajo za nakup

Prepričan sem, da je vsebina pisma resnična, a moram kljub vsemu dvomiti o njegovi vsebini, ker ni podpisano. Zakaj tako? Je bilo premalo poglobuma, ali se bojite zamere?

čevljev in ko so želje povedale prodajalcu jim ni postregel, pač pa jih je vprašal: »Ali imate denar?« Stranke so se začudeno spogledale in ko je ena izustila: »Jaz bi danes samo pogledala,« jim je odločno in jasno rekel, »če nimate denarja tudi v trgovino ni treba hoditi, dovolj imamo takih strank.«

Mislim, da se ne smemo čuditi, zakaj ima naša trgovina slab promet. Če se bo tak način postrežbe v času velike konkurence nadaljeval, potem si bomo tudi Pekovi delavci poiskali čevlje, tudi z napako, da bodo cenejši, v Ljubljani ali Kranju, ali pa v centru Tržiča, kjer so dosti prijaznejši.

Če se vam bo zdela gornja tema primerna za objavo, jo uvrstite v časopis. Ne zamerite, da želim ostati anonimna. Glavno je to, da se je opisano v resnici dogodilo.

Delavka iz Tovarne obutve »PEKO«

Bralec v uredništvu

Tistega dne urednik Gabžir Čimoled niti ni utegnil zložiti na mizo svojih spisov, ko je skozi vrata (okno je pač previsoko) privihral bralec Jure Cider. V rokah je vihrel šop časopisov. Razburjeno, brez pozdrava, je nagovoril urednika: »Tako, dovolj mi je teh vaših neumnosti in laži v časopisu, kar sami jih berite.« Zagnal je časopise na urednikovo mizo, se obrnil in... Urednik Gabžir Čimoled je bil tako osupel, da je sprva le mirno zrl v prišleka, nato pa je le izdaval: »Tovariš, oprostite, kakšne neumnosti, kakšne laži?« Bralec se je obrnil in zabrusil: »Pišete samo pohvalno, kot da krivic velikih in malih, ne bi bilo. Ni vse tako lepo, kot pišete.« Urednik, ki se je že nekoliko opomogel od presenečenja, je ponudil bralcu stol in dejal: »Vzemite kos papirja in peroter nam vi napišite o krivicah in kot pravite lažeh.«

Bralec: »Pisanje je vaše delo, saj ste plačani zanj.«

Urednik: »Moje delo je, da časopis uredim in da poskrbim, da pravočasno izide.«

Bralec: »Torej, po vašem, naj drugi pišemo za vas, vi pa bi lepo sedli za mizo, prebrali prispevke in jih metali v koš.«

Urednik: »Nobenega prispevka ne vržem v koš.«

Bralec: »Seveda, zato pa objavljate take nespodobne literarne prispevke, kot je Dolgčas.«

Urednik: »Vsakdo ima pravico svobodno izraziti svoje misli. Prav bi bilo, da bi to tudi uveljavili. Tako bi časopis postal resnična tribuna vsega delovnega kolektiva.«

Bralec: »Zakaj pa dosledno ne podpisujete vseh člankov, da bi vsaj vedeli kdo je njihov avtor?«

Urednik: »Podpis pod člankom ni obvezen, lahko pa vedno zahtevate (po zakonu), da vam v uredništvu povedo, kdo je bil avtor posameznega sestavka. Sicer pa je dolgočasno ugotavljati, da pišejo prispevke vedno isti avtorji.«

Bralec: »Zakaj pa ne pritegnete tudi drugih, saj je pri nas eden bolj pameten kot drugi?«

Urednik: »Za vsako številko znova poskušamo, pa žal ni pravega odziva. Nekateri, ki bi morali obveščati, pa dobesedno nočejo, bi morali biti poklicani na odgovornost.«

Bralec: »Pokličite jih, saj imamo samoupravljajne.«

Urednik: »Ti tovariši vedno najdejo kakšne izgovore predvsem na račun preobremenjenosti.«

Bralec: »To pa gotovo ni edini vzrok, da vsebina časopisa ni taka kot bi morala biti.«

Urednik: »Teh vzrokov je še veliko več. Naj omenim samo, da nimamo niti primernega stroja za pisanje Čevljarjevih obvestil in poštene delovne mize za strojepisko, niti primerne nagrajevanja našega dela (urednikov poprečni osebni dohodek v letu 1973 je bil nižji od tovarniškega poprečja). O temnici in drugih še potrebnih stvarih bolj da ne govorim.«

Bralec: »Pa vam kljub neštetim težavam marsikdo zavida vašo svobodo.«

Urednik: »Kot pri vsakem delu, so tudi pri tem dobre in slabe strani. Če sem prej govoril o slabših, naj povem, da kot urednik lahko zasledujem utrip celotne delovne organizacije, enkrat mesečno potujem, svobodno lahko izražam vse svoje misli v svojih prispevkih, kajti nekdanja strašna cenzura ni več.«

Bralec: »Torej še vedno vztrajate, da tako ne gre več.«

Urednik: »Saj gre, vendar s kopicco nepotrebnih težav. Sicer pa je zamenjava urednika po dveh letih že potrebna, kajti vsakdo prinaša s seboj nove, drugačne ideje.«

Bralec: »Kaj pa potem še čakate? Zakaj ne greste drugam?«

Urednik: »Saj bom šel!«

Bralec: »Nemogoče! Kam?«

Urednik: »K vojakom.«

B. M.

Literarni kotichek

Zgodba, ki jo danes objavljamo, je napisana zelo prizadeto. V njej se odraža usoda nekaterih naših otrok.

Štipendija

Vsak dan hodi Marjanca na delo v tovarno, vsak dan dela po osem ur in si služi svoj kos kruha. Ko pride iz dela utrujena domov jo čaka doma še kup gospodinskih del. Ko je vse postorjeno, se rada vsede za mizo in vzame v roke časopis ter preleti vse zanimivosti. Pogled se ji ustavi na strani, kjer so vpisi v srednje šole. Misli ji nehote uidejo osem let nazaj, ko je tudi ona končavala osnovno šolo.

Tudi ona si je kakor mnogi drugi vedno želela, da bi šla naprej v šole. Hotela je postati več kakor delavka v tovarni, hotela je, da bi tudi ona prispevala svoj delež k razvoju človeštva. Od malega jo je zanimala narava in vse kar se v nji dogaja, to pa je spoznavala in občudovala tekom let. Doma so imeli domače živali. Vsak dan se je zanimala zanje od njihovega prihoda na svet in naprej. Opazovala jih je, kako so se razvijale, kako so se znašle v svetu, kako se hranijo, pri tem pa opazila, da se vsaka žival da naučiti marsikaj,

V seriji treh člankov bo naš sodelavec Janez Ažman opisal na poljuden način, kakšno naj bi bilo najbolj primerno obnavalo, gledano s stališča človekovega zdravja. Menim, da je prav, da s tem seznanimo naše bralce in vas vabimo, da tokrat preberete prvi članek.

Urednik

Potenje stopala

Človeško telo ima v normalnih pogojih svojo stalno temperaturo. V njem obstoji cel mehanizem, ki skrbi za to, da je temperatura, v njem stalna in brez večjih nihanj. Ta mehanizem uravnava center, ki se nahaja v medmožganih. Eden glavnih načinov, s katerimi se uravnava toplota telesa je potenje ali znojenje. Pot je tekočina, ki lahko hlapi in pri tem odvzema telesu znatno količino toplote. S pomočjo hlapienja se torej telo ohlaja. Center, ki uravnava toploto našega telesa, je povezan z avtonomnim živčevjem, ki ni pod našo zavestno kontrolo.

V manjši meri, vendar še vedno občutno, se telo ves čas potí. Pri fizičnem naporu, ko se telo bolj zagreva, se skuša telo rešiti odvišne toplote. Najprej na ta način, da se razširijo kapilare v koži (človek ob naporu pordeči), če pa tudi to ne zadovolji organizma, se pot začne izločati v povečani količini. Na podoban način človeško telo uravnava toploto telesa v vročih poletnih mesecih.

Pri različnih boleznih ta mehanizem potenja ni več v stanju, da bi pravilno funkcioniral, zaradi tega pa nastanejo ali splošne motnje po celem telesu ali pa se lokalizira na posameznih delih telesa, posebno na rokah ali nogah.

Ugotovljeno je, da do splošnega prekomernega potenja pride pri raznih infekcijah in toksičnih stanjih, pri prekomerni debelosti in nekaterih drugih hormonskih motnjah, motnjah živčnega sistema ipd. Splošno zmanjšanje potenja pa pride pri raznih boleznih, ki so vezane na znatno izgubljanje tekočine,

pri nekih boleznih endokrinih žlez, kot npr.: diabetes (sladkorna bolezen), zastrupljenje s svincem, visokem krvnem tlaku in drugih.

Od lokalnih prekomernih potenj nas največ zanima potenje stopala, ker če ga ne zdravimo, lahko povzroči precejšnje težave pri bolniku prav posebno pa zato, ker ga okolica ne prenaša in ga izolira zaradi težkega zadaha.

Koža podplata je zaradi svoje funkcije precej drugače grajena, kot koža ostalega dela telesa. Če pogledamo mikroskopski prerez kože trebuha potem ugotovimo, da le-ta vsebuje žleze znojnice, lojnice, korenine dlak, poročena plast kože je tanjša itd. Lojnice se nahajajo poleg dlak in izločajo masno snov, ki naredi kožo elastično in masno. Znojnice pa skozi svoje kanale odvajajo znoj. V znoju so razne soli in sestavine, ki nastanejo ob procesu razpadanja organskih substanc (razpadni produkti beljakovin, amonijak, sečnina, ostanki raznih mastnih

kislin, predvsem maslene itd.). Vse to daje znoju karakterističen oster zadah. Če primerjamo mikroskopski prerez kože stopala z omenjenim mikroskopskim prerezom vidimo, da je vrhnja poročena plast kože na stopalu dosti bolj debela in da ima veliko več znojnic, kot je to pri koži na trebuhu. Prav tako ugotavljamo, da žlez lojnic na podplatu ni, enako je na dlani. Zato pri koži na podplatu morajo znojnice skrbeti ne le za izločanje potu, temveč tudi za to, da vzdržujejo kožo podplata elastično in masno. V potu, ki se izloča na podplatu je nekoliko več mastnih kislin, kot pri potu, ki se izloča na drugih delih telesa. Ravno razpadanje teh kislin in amoniakalnih sestavin pa povzroči težak in neugoden specifičen zadah po potu pri podplatih.

Ker je na stopalu več znojnic je logično, da bo znojenje pri težkih naporih nog (dolgotržno pešačenje, marši, delo, šport) na stopalu večje kot na ostalih delih telesa. To potenje je popolnoma neodvisno od vremena. V naših ortopedskih ambulantah je mogoče videti brez števila primerov močnega potenja nog, ki nastaja brez posebnega napora in celo pri mirovanju. Vse to je tesno povezano s porastom uporabe obutve, ki ne »diha«, torej uporabe sintetičnih materialov, ki niso porozni.

Prekomerno potenje stopala posebno podplata, razjeda kožo, ki postaja rdeča, otečena in občutljiva. Na njej nastanejo razne površinske rane, razjede in razpoke. Velikokrat na stopalu najdemo velike bele madeže iz katerih prav posebno teče pot. Ko natančno pogledamo obliko takega stopala, ugotovimo, da je tako stopalo več ali manj deformirano (plosko) in v precejšnjih primerih pa se pojavijo še tako imenovane »vene podkolena«.

Ni točno pojasnjeno, zakaj pride ravno pri zanemarnem zdravljenju ploske noge do prekomernega izločanja potu. Mnenja zdravnikov po svetu so deljena, vendar so si v glavnem enotni, da boleči dražljaji zglobov, ki nastanejo zaradi raztezanja vezivnega aparata s kratkimi refleksnimi potmi (brez sodelovanja centra) preko simpatičnega živčevja, dražijo žleze znojnice in povzročijo trajno in povečano izločanje potu.

Če tako stanje traja dalj časa, potem zaradi razjedanja kože le ta popolnoma oslabi, enako tudi njena odpornost na razne bolezni, in tako nastanejo razne kožne bolezni. Nastanejo pa tudi razna mikotična obolenja, to je naseljevanje raznih saprofitičnih in patogenih bakterij, ki povzročijo razna gnojna vnetja, kraste, flegmone, ture itd... vse to še bolj poslabša stanje bolnika, otežkoča mu normalno delo in hojo in povzroča nerazpoloženje in živčne napetosti.

(Nadaljevanje bo v prihodnji številki Čevljarja)

Janez Ažman

Deny

kar si mnogi misle, da je nemogoče. S tem so jo vseskozi seznanjali tudi v šoli, zato je bil zanj predmet o spoznavanju narave in živali njen najljubši predmet.

Marjana je sanjarila, da bo šla po končani osemletki naprej v šolo, da bi znanje še razširila in izpopolnila. Hotela je, da bi do potankosti zvedela vse o posamezni živali, hotela se je skupaj z njimi boriti, da jih ne bi mučili in množično tako iztrebljali, da bi povsem izumrle. Kaj bi potem človek sanjal na tem velikem svetu, brez teh ljubkih živalic, katere se nenehoma borijo za svoj obstoj.

Vendar pa so se Marjani nekega dne te sanje razblinile. Čeprav je vedela, da je doma ne bodo mogli šolati, je še vedno upala z vso dušo, da bo dobila štipendijo. Ko sta se z očetom napatila na občino je celo pot držala pesti v žepih plašča, da bi se ji ta želja uresničila. Še toliko bolj je upala, ker je že tolikokrat slišala in brala, da morajo otroci borcev imeti možnost za nadaljnje šolanje. Po dogovoru s tovarišico, ki je usmerjala osnovnošolce v poklice, je zvedela da vsi ne morejo dobiti štipendij.

Vsa omotična je hodila po cesti, ko sta se z očetom vračala domov. Vsa potrta s solzami v obeh stekla v sobo in se zagrebla v blazine. Hotela je biti sama s svojo bolečino in jo z jokom izstresti iz sebe, vendar je ni mogla. V tistem trenutku je zasovražila vse tiste, ki so lahko naprej študirali, svet pa se ji je zdela krut in krivičen. Venomer se je spraševala: »Zakaj je življenje tako kruto, zakaj ne morejo vsi doseči tistega, kar si najbolj želijo in zakaj si nekateri lahko privoščijo to, kar si drugi ne morejo?« Vendar si na ta vprašanja ni znala odgovoriti. Sprizginiti se je morala s tem, da bo delala v tovarni, da se bo lahko prebijala naprej skozi to kruto življenje, da bi bo zaslužila svoj vsakdanji kruh in morala pozabiti na svoje sanje katere so se ji vedno bolj in bolj odmikale.

Izdelovalci sekalnih nožev (stoji Anton Pavšek)

Sekalni noži in keglji

Mogoče se vam zdita ta dva pojma popolnoma nezdržljiva, pa ni tako.

Preddelavec v orodjarni Anton Pavšek že deseto leto skupaj s sodelavci izdeluje sekalne nože za naše in kooperantske prirezovalnice — veliko prostega časa pa posveti kegljanju.

Iz skromnih začetkov se je danes orodjarna močno razširila in v zadnjem času je dobila prepotreben prostor v nekdanjih prostorih oddelka za vulkanizirano obutev. — Eden najstarejših oddelkov v orodjarni, je oddelek za izdelavo sekalnih nožev. O delu v tem oddelku mi je pripovedoval Anton Pavšek:

»Pri nas izdelamo za eno sezono okrog 100 serij sekalnih nožev (v eni seriji je okrog 80 komadov), pa še ne moremo zadovoljiti vseh naročil. Trudimo se, da bi z nadurnim delom in delom v prostih sobotah napravili čimveč, pa moramo vendar večkrat naročiti nože v kranjskem Ikosu, kjer so občutno dražji.«

Trenutno je 12 zaposlenih pri izdelavi sekalnih nožev, delajo pa v dveh izmenah. Težava je v tem, da se delavci pri tem delu pogosto menjavajo in jih je stalno treba na novo priučevati. Vzrok za tako stanje so gotovo, po mnenju Antona Pavška, nekoliko prenizki osebni dohodki. V zadnjem času imajo ozko grlo pri varenju, to pa predvsem zaradi izdelave sekalnih nožev, ki zahtevajo največ tega dela.

Anton Pavšek pa je že 16 let zvest športu. Nastopa v kegljanju in je vseskozi v ekipi Tržiča. Leta 1960 je bil mladinski republiški in državni prvak, to pa sta zveneča naslova, s katerima se le redko kateri športnik lahko pohvali. Njegov osebni rekord v 200 lučajih je 978 podrtih kegljev. V zadnjem času je Anton Pavšek zelo prizadeven pri organizaciji različnih sindikalnih tekmovanj v kegljanju.

Božidar Meglič

Zainteresiranost mladih se stopnjuje

Dosedanji predsednik tovarniškega aktiva Zveze mladine Ludvik Perko je na konferenci naše mladinske organizacije predal štafetno palico novi predsednici Zlati Rožič.

Ker je s svojim delom Ludvik Perko veliko pripomogel k uveljavljanju in uresničevanju interesov mladih, smo ga zaprosili za kratek pogovor.

Zakaj se poslavljate od funkcije predsednika v tovarniškem komiteju ZM?

Menim, da je edino prav, da v naši organizaciji zamenjamo predsednika po preteku 2-letnega mandatnega obdobja. S tem bomo lahko več mladincev usposobili v tej edinstveni »šoli«. Hočem reči, da sem se v dobi mojega predsednikovanja veliko naučil in pridobil marsikatero izkušnjo. Vsak mlad človek pa s svojim delom prinaša neko svežino in nove ideje in prav zato je potrebno, da se na krmilu naše organizacije pojavi čimveč mladih. Poleg tega sem bil predlagan in izvoljen za sekretarja v občinski konferenci zveze mladine, kjer imamo še večje težave s kadri. To pa ne pomeni, da sem se povsem poslovil od dela v mladinski organizaciji v tovarni. Nasprotno. S svojimi izkušnjami bom skušal pomagati novoizvoljenemu komiteju, da kar najbolje začne s svojim delom.

Torej so tvoje ambicije usmerjene v kasnejšo profesionalno politično delo?

V nobenem primeru to ne pride v poštev, čeprav je bilo o tem dosti govora in tudi natančno. Za tako pomembno delo bi moral biti bolj izobražen in sposoben. Ostal bom v svoj stroki, kjer pa se bom ob delu še nadalje izobraževal.

Kako s svojimi sedanjimi izkušnjami gledaš na delo v zvezi mladine?

V svojem dosedanjem delu sem spoznal, da stvari lahko premaknemo z mrtve točke edinole z organizirano akcijo. Da pa bomo lahko akcije uspešno izvajali, moramo nenehno usposabljanje in osveščati vse mlade. Na nas mladih pa je, da se sami pozanimamo in aktivno sodelujemo pri teh akcijah in zanje posvetimo tudi del našega prostega časa. Le tako bomo uspeli uresničiti vse tiste naloge, ki si jih bomo zadali.

Kako ocenjuješ mladinsko konferenco, ki je bila pretekli mesec?

Rad bi poudaril, da se je kljub temu, da je bila konferenca v sončnem sobotnem popoldnevu zbralo več kot 80 odst. vseh vabljenih delegatov in številni gostje. To kaže, na precejšnje zanimanje za našo konferenco. Tudi delo konference je potekalo, kot smo si lahko le želeli. Mladi so poslušali, razmišljali, razpravljali in zavzemali določena stališča do posameznih vprašanj. Med sklepi, ki jih je sprejela konferenca, velja posebej omeniti novo organiziranost mladih, kar je pogojeno tudi z novim vod-

stvom. Na konferenci smo se, da bi razširili krog dejavnosti naše organizacije, odločili, da uvedemo plačevanje mladinske članarine v višini 10 din 2-krat letno. Članarino bomo obračunali vsem mladim do 27. leta, razen tistim, ki tega izrecno ne bodo želeli. Sklenili smo tudi, da še bolj poglobimo naše delo z organizacijo sindikata, posebno na področju kulture, športa in zabave.

Poseben pudarek pa smo dali mobilizaciji vseh mladih pri vključevanju v celotno

delo naše delovne organizacije. Zavzeli smo se zato, da skušamo čimbolj izpolnjevati svoje obveznosti na delovnem mestu in čimveč prispevati k delu samoupravnih organov ter družbenopolitičnih organizacij, kjer naj bi mladi člani zastopali stališča naše organizacije. Zato ni slučaj, da je bila naša konferenca pobudnica za dolgoročnejše načrtovanje v naši delovni organizaciji do leta 1980 in 1985.

Božidar Meglič

Ludvik Perko (desno) in Rudi Veršnik (levo)

Razpis

Višja tehniška čevljarska šola v Zagrebu bo v šolskem letu 1974/75 pismovala študente za redni in izredni študij.

V šolo se lahko vpišejo osebe, ki so končale odgovarjajočo srednjo šolo ali pa osebe, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da imajo končano osemletko
- da so KV čevljarski delavci in stari najmanj 18 let
- da imajo najmanj 2 leti prakse
- da opravijo KV izpit.

Šola je samostojna visokošolska ustanova in z diplomiranjem na tej šoli se pridobi strokovni naziv: inženir za industrijo obutve.

Študij za redne študente traja 2 leti, odnosno 4 semestre, za izredne študente pa nekoliko dalj časa.

Podrobnejše informacije lahko dobite pri referentu za izobraževanje, ki sprejema prijave in kjer je na voljo tudi program šolanja.

KADROVSKA SLUŽBA PODJETJA
Referat izobraževanja

razpisuje

za šolsko leto 1974/75 vpis v I. letnik srednje tehniške čevljarske šole v Kranju (oddelek za izredni študij).

Predavanja bodo v popoldanskem času in je obiskovanje le-teh obvezno.

Pogoji za vpis v to šolo so naslednji:

- 8 razredov osnovne šole
- 2 leti delovne prakse v čevljarski stroki ali
- poklicna čevljarska šola.

Prednost pri izbiri bodo imeli fantje z odsluženim vojaškim rokom in kandidati s končano poklicno čevljarsko šolo.

Vsa dodatna pojasnila daje in sprejema prijave referat izobraževanja.

Prijave vložite najkasneje do 10. junija 1974.

Ponovno razglašamo prosto delovno mesto

Referent za informiranje

Pogoji:

- višja strokovna izobrazba in dve leti delovnih izkušenj ali
- srednja strokovna izobrazba in 6 let delovnih izkušenj na področju informiranja

K sodelovanju vabimo tudi take delavce, ki v celoti ne izpolnjujejo z razglasom zahtevanih pogojev, vendar imajo veselje in voljo do dela na področju novinarstva in urejanja tovarniškega glasila.

Kandidati za razglašeno delovno mesto naj oddajo svoje prijave ali se osebno zglasijo v kadrovske oddelku podjetja v roku 10 dni po objavi tega razglašila.

»Čevljar«, glasilo delovne skupnosti tovarne obutve »Peko« — Odbor za obveščanje: predsednik Sašo Ahačič, podpredsednik Anton Pavšek, Vida Meglič, Nežka Podjavoršek, Darko Laussegger, Marija Berglez, Jakob Valjavec, Tadeja Snedic, Silvo Andrejaš, Danica Dornik, Janez Petrič, Jože Tišler — Naslov uredništva: Peko Tržič, telefon 50-260, int. 208 — Tisk: CP Gorenjski tisk Kranj v 3250 izvodih — Izhaja vsak prvi petek v mesecu. List dobijo člani delovne skupnosti brezplačno.